

Dokumenttyp Rutin	Ansvarig verksamhet Smittskydd Värmland	Organisation Region Värmland	Version 9
Dokumentägare Helen Jansson Hygiensjuksköterska	Fastställare Andreas Harling Bitr smittskyddsläkare	Giltig fr.o.m. 2026-08-31	Giltig t.o.m. 2028-08-30

Lathund smittsamma sjukdomar inom slutenvården

Gäller för: Hälso- och sjukvård

Vid allt patientnära vårdarbete gäller basala hygienrutiner. För mer detaljerad information om respektive smitta se *Sjukdomar A-Ö*, www.smittskyddvarmland.se.

Smittsamma sjukdomar	Placering	Skyddsutrustning och/eller utökade hygienrutiner	Transport och undersökning på annan enhet inom sjukhuset	Disk	Avfall	Tvätt	Daglig städning	Slutstädning
Bakteriella tarminfektioner - campylobacter - shigella - salmonella - yersinia	Enkelrum med stängd dörr och egen toalett.	Tvätta händer och underarmar med tvål och vatten innan desinfektion. Visir vid risk för stänk.	Undvik att flytta patient om möjligt. Vid vård som inte kan fördröjas ska berörd enhet informeras om smittrisen.	Direkt i matvagn eller diskmaskin.	Hanteras som vanligt avfall. Sopsäck på rummet.	Hanteras som vanlig tvätt. Tvättsäck på rummet.	Ytor: Avtorkas med ytdesinfektionsmedel. Golv: Förfuktad mopp alt. rengöringsmedel och vatten.	Ytor: Virkon 1 % Golv: Virkon 1 % Kassera engångsmaterial som kan ha kontaminerats.
Bältros (vid generaliserad bältros – se vattkoppor)	Enkelrum med stängd dörr och egen toalett.		Bör ej vistas i väntrum. Patient med obehandlad bältros i hals- och ansiktsregionen ska hänvisas direkt in på mottagningsrum.	Hanteras som vanlig disk.	Hanteras som vanligt avfall.	Hanteras som vanlig tvätt.	Ytor: Avtorkas med ytdesinfektionsmedel. Golv: Förfuktad mopp alt. rengöringsmedel och vatten.	Ytor: Mikrofiberduk alt. rengöringsmedel och vatten. Golv: Förfuktade moppar alt. rengöringsmedel och vatten.

Smittsamma sjukdomar	Placering	Skyddsutrustning och/eller utökade hygienrutiner	Transport och undersökning på annan enhet inom sjukhuset	Disk	Avfall	Tvätt	Daglig städning	Slutstädning
Blodburen smitta - hiv - hepatit B - hepatit C	Vid pågående blödning eller risk för blödning: Enkelrum med stängd dörr och egen toalett. Kan annars samvårdas med annan patient.	Visir vid risk för blodstänk.		Hanteras som vanlig disk.	Hanteras som vanligt avfall. Om kraftigt förorenat, hanteras som smittförande avfall.	Hanteras som vanlig tvätt.	Ytor: Avtorkas med ytdesinfektionsmedel. Golv: Förfuktad mopp alt. rengöringsmedel och vatten. Punktdesinfektion: Vid blodspill används ytdesinfektion +45. Vid stort spill används Virkon 1 %.	Ytor: Mikrofiberduk alt. rengöringsmedel och vatten. Golv: Förfuktade moppar alt. rengöringsmedel och vatten. Vid blodspill, slutstädning med Virkon 1 %.
Calici (noro- och sapovirus) och rotavirus-infektion	Enkelrum med stängd dörr och egen toalett.	Tvätta händer och underarmar med tvål och vatten innan desinfektion. Visir vid risk för stänk.	Undvik att flytta patient om möjligt. Vid vård som inte kan fördröjas ska berörd enhet informeras om smittrisen.	Direkt i matvagn eller disk-maskin.	Hanteras som vanligt avfall. Sopsäck på rummet.	Hanteras som vanlig tvätt. Tvättsäck på rummet.	Ytor: Virkon 1 % Golv: Förfuktade moppar alt. rengöringsmedel och vatten.	Ytor: Virkon 1 % Golv: Virkon 1 % Kassera engångsmaterial som kan ha kontaminerats.
Clostridioides difficile	Enkelrum med stängd dörr och egen toalett.	Tvätta händer och underarmar med tvål och vatten innan desinfektion. Visir vid risk för stänk.	Vid undersökning och/eller behandling på annan enhet ska berörd enhet informeras. Patienten ska ha rena kläder, rengjord och renbäddad säng.	Direkt i matvagn eller disk-maskin.	Hanteras som vanligt avfall. Sopsäck på rummet.	Hanteras som vanlig tvätt. Tvättsäck på rummet.	Ytor: Avtorkas med ytdesinfektionsmedel. Golv: Förfuktade moppar alt. rengöringsmedel och vatten. Punktdesinfektion vid spill/stänk av kräkning/avföring: Virkon 1 %	Ytor: Virkon 1 % Golv: Virkon 1 % Slutstädning ska ske vid symtomfrihet även om patienten ska ligga kvar på samma rum. Patienten ska duscha, får rena kläder och rengjord renbäddad säng. Kassera engångsmaterial som kan ha kontaminerats.
Erysipelas (rosfeber)	Om vätskande blåsor/sår: Enkelrum med stängd dörr och egen toalett. Patient med hel hud: Kan samvårdas med annan patient utan sår.		Eventuella sår bör vara täckta med förband.	Hanteras som vanlig disk.	Vid vätskande blåsor/sår: Sopsäck på rummet. Hanteras som vanligt avfall.	Vid vätskande blåsor/sår: Tvättsäck på rummet. Hanteras som vanlig tvätt.	Ytor: Avtorkas med ytdesinfektionsmedel. Golv: Förfuktad mopp alt. rengöringsmedel och vatten.	Ytor: Mikrofiberduk alt. rengöringsmedel och vatten. Golv: Förfuktade moppar alt. rengöringsmedel och vatten. Kassera engångsmaterial som kan ha kontaminerats.

Smittsamma sjukdomar	Placering	Skyddsutrustning och/eller utökade hygienrutiner	Transport och undersökning på annan enhet inom sjukhuset	Disk	Avfall	Tvätt	Daglig städning	Slutstädning
ESBL utan riskfaktorer*	Kan samvårdas. ESBL-bärare utan riskfaktorer löper mycket liten risk att sprida ESBL. Detta gäller även för patienter med enbart KAD/RIK utan någon övrig riskfaktor.			Hanteras som vanlig disk.	Hanteras som vanligt avfall.	Hanteras som vanlig tvätt.	Ytor: Avtorkas med ytdesinfektionsmedel. Golv: Förfuktad mopp alt. rengöringsmedel och vatten.	Ytor: Mikrofiberduk alt. rengöringsmedel och vatten. Golv: Förfuktade moppar alt. rengöringsmedel och vatten.
ESBL med riskfaktorer*	Enkelrum med stängd dörr och egen toalett.		Sår bör vara täckta med förband.	Direkt i matvagn eller diskmaskin.	Hanteras som vanligt avfall. Sopsäck på rummet.	Hanteras som vanlig tvätt. Tvättsäck på rummet.	Ytor: Avtorkas med ytdesinfektionsmedel. Golv: Förfuktad mopp alt. rengöringsmedel och vatten.	Ytor: Virkon 1 % Golv: Virkon 1 % Kassera engångsmaterial som kan ha kontaminerats.
ESBLcarba*	Enkelrum med stängd dörr och egen toalett.	Ta kontakt med Smittskydd Värmland.	Vid undersökning eller behandling på annan avdelning/ mottagning ta kontakt i förväg så att patienten kan gå direkt in på undersökningsrummet.	Direkt i matvagn eller diskmaskin.	Hanteras som vanligt avfall. Sopsäck på rummet.	Hanteras som vanlig tvätt. Tvättsäck på rummet.	Ytor: Avtorkas med ytdesinfektionsmedel. Golv: Förfuktad mopp alt. rengöringsmedel och vatten.	Ytor: Virkon 1 % Golv: Virkon 1 % Kassera engångsmaterial som kan ha kontaminerats.
Invasiva grupp A-streptokocker (iGAS) Exempelvis nekrotiserande fasciit, sepsis och barnsängsfeber	Enkelrum med stängd dörr och egen toalett.	Vid barnsängsfeber se RUT-29589 .		Hanteras som vanlig disk.	Hanteras som vanligt avfall. Sopsäck på rummet.	Hanteras som vanlig tvätt. Tvättsäck på rummet. Kraftigt förorenad tvätt hanteras som smittförande.	Ytor: Avtorkas med ytdesinfektionsmedel. Golv: Förfuktad mopp alt. rengöringsmedel och vatten.	Ytor: Mikrofiberduk alt. rengöringsmedel och vatten. Golv: Förfuktade moppar alt. rengöringsmedel och vatten. Kassera engångsmaterial som kan ha kontaminerats.

Smittsamma sjukdomar	Placering	Skyddsutrustning och/eller utökade hygienrutiner	Transport och undersökning på annan enhet inom sjukhuset	Disk	Avfall	Tvätt	Daglig städning	Slutstädning
Kikhosta	Enkelrum med stängd dörr och egen toalett.	Munskydd IIR. Vid risk för stänk mot ansiktet ska visir användas. Gravid personal i sista trimestern ska inte vistas i rummet.	Patient bör bära munskydd och föras direkt in på undersökningsrum och inte vänta i väntrum eller korridor.	Hanteras som vanlig disk.	Hanteras som vanligt avfall. Sopsäck på rummet.	Hanteras som vanlig tvätt. Tvättsäck på rummet.	Ytor: Avtorkas med ytdesinfektionsmedel. Golv: Förfuktad mopp alt. rengöringsmedel och vatten.	Ytor: Mikrofiberduk alt. rengöringsmedel och vatten. Golv: Förfuktade moppar alt. rengöringsmedel och vatten.
Luftvägsviros - covid-19 - influensa - RS	Enkelrum med stängd dörr och egen toalett.	Munskydd IIR + visir/skyddsglasögon. Vid ökad smittrisk används andningsskydd (FFP2/3) + visir/skyddsglasögon **	Patient bör bära munskydd och föras direkt in på undersökningsrum och inte vänta i väntrum eller korridor.	Direkt i matvagn eller diskmaskin.	Hanteras som vanligt avfall. Sopsäck på rummet.	Hanteras som vanlig tvätt. Tvättsäck på rummet.	Ytor: Avtorkas med ytdesinfektionsmedel. Golv: Förfuktad mopp alt. rengöringsmedel och vatten.	Ytor: Mikrofiberduk alt. rengöringsmedel och vatten. Golv: Förfuktade moppar alt. rengöringsmedel och vatten.
MRSA (meticillin-resistenta stafylococcus aureus)	Enkelrum med stängd dörr och egen toalett. Vid vissa riskfaktorer*** bör patienten vårdas på infektionskliniken.	Patienter med MRSA och VRE ska inte vårdas på samma avdelning.	Vid undersökning eller behandling på annan avdelning/mottagning ta kontakt i förväg så att patienten kan gå direkt in på undersökningsrummet.	Direkt i matvagn eller diskmaskin.	Hanteras som vanligt avfall. Sopsäck på rummet.	Hanteras som vanlig tvätt. Tvättsäck på rummet.	Ytor: Avtorkas med ytdesinfektionsmedel. Golv: Förfuktad mopp alt. rengöringsmedel och vatten.	Ytor: Virkon 1 % Golv: Virkon 1 % Kassera engångsmaterial som kan ha kontaminerats.
Mykoplasma-pneumoni	Enkelrum med stängd dörr och egen toalett.	Munskydd IIR. Vid risk för stänk mot ansiktet ska visir användas.	Patient bör bära munskydd och föras direkt in på undersökningsrum och inte vänta i väntrum eller korridor.	Hanteras som vanlig disk.	Hanteras som vanligt avfall. Sopsäck på rummet.	Hanteras som vanlig tvätt. Tvättsäck på rummet.	Ytor: Avtorkas med ytdesinfektionsmedel. Golv: Förfuktad mopp alt. rengöringsmedel och vatten.	Ytor: Mikrofiberduk alt. rengöringsmedel och vatten. Golv: Förfuktade moppar alt. rengöringsmedel och vatten.

Smittsamma sjukdomar	Placering	Skyddsutrustning och/eller utökade hygienrutiner	Transport och undersökning på annan enhet inom sjukhuset	Disk	Avfall	Tvätt	Daglig städning	Slutstädning
Mässling	Isoleringsrum med sluss och separat ventilation.	Ta kontakt med Smittskydd Värmland. Gravid och icke-immun vårdpersonal/städpersonal ska inte vistas i rummet. Andningsskydd FFP3. Vid risk för stänk mot ansiktet ska visir användas.	Transport inom sjukhuset ska om möjligt undvikas. Se rutin RUT-10022 .	Hanteras som vanlig disk.	Hanteras som vanligt avfall. Sopsäck på rummet.	Hanteras som vanlig tvätt. Tvättsäck på rummet.	Ytor: Avtorkas med ytdesinfektionsmedel. Golv: Förfuktad mopp alt. rengöringsmedel och vatten.	Ytor: Mikrofiberduk alt. rengöringsmedel och vatten. Golv: Förfuktade moppar alt. rengöringsmedel och vatten. Rummet ska stå tomt med stängd dörr i två timmar innan ny patient.
Tuberkulos (smittsam)	Isoleringsrum med sluss med separat ventilation.	Andningsskydd FFP3. Gravid vårdpersonal bör inte vårda patienten.	Transport inom sjukhuset ska om möjligt undvikas. Se rutin RUT-10047 .	Direkt i matvagn eller diskmaskin.	Hanteras som vanligt avfall. Sopsäck på rummet.	Hanteras som vanlig tvätt. Tvättsäck på rummet.	Ytor: Avtorkas med ytdesinfektionsmedel. Vid stort spill Virkon 1 %. Golv: Förfuktad mopp alt. rengöringsmedel och vatten.	Ytor: Virkon 1 % Golv: Virkon 1 % Rummet ska stå tomt med stängd dörr en timme innan ny patient.
VRE (vancomycin-resistenta enterokocker)	Enkelrum med stängd dörr och egen toalett. Vid vissa riskfaktorer**** bör patienten vårdas på infektionskliniken.	Ta kontakt med Smittskydd Värmland vid inläggning. Patienter med MRSA och VRE ska inte vårdas på samma avdelning.	Vid undersökning eller behandling på annan avdelning/mottagning ta kontakt i förväg så att patienten kan gå direkt in på undersökningsrummet.	Direkt i matvagn eller diskmaskin.	Hanteras som vanligt avfall. Sopsäck på rummet.	Hanteras som vanlig tvätt. Tvättsäck på rummet.	Ytor: Avtorkas med ytdesinfektionsmedel. Golv: Förfuktad mopp alt. rengöringsmedel och vatten. Punktdesinfektion Kräkning/avföring: Wet wipe klorduk.	Slutstäd med Actichlor Plus ska utföras av servicepersonal. Allt oanvänt engångsmaterial på rummet ska kasseras.
Vattkoppor (gäller även generaliserad bältros)	Isoleringsrum med sluss med separat ventilation.	Ta kontakt med Smittskydd Värmland. Icke-immun vårdpersonal/städpersonal ska inte vistas i rummet.	Patient med vattkoppor eller generaliserad bältros ska hänvisas direkt in på mottagningsrum, i första hand isoleringsrum med sluss. Ska inte vistas i allmänna utrymmen och väntrum.	Hanteras som vanlig disk.	Hanteras som vanligt avfall.	Hanteras som vanlig tvätt.	Ytor: Avtorkas med ytdesinfektionsmedel. Golv: Förfuktad mopp alt. rengöringsmedel och vatten.	Ytor: Mikrofiberduk alt. rengöringsmedel och vatten. Golv: Förfuktade moppar alt. rengöringsmedel och vatten. Rummet ska stå tomt med stängd dörr i två timmar innan ny patient.

* **ESBL med riskfaktorer samt ESBL carba:**

- Diarré
- Stomi med ökat flöde
- Urinvägskateter, inkl. RIK
- Urininkontinens med läckage till omgivningen
- Dränage och andra hudpenetrerande slangar, inkl. pyelostomi (utom PVK/central infart)
- Infekterade och vätskande sår
- Oförmåga att medverka i givna hygienrutiner, till exempel hos patient med kognitiv svikt

** **Luftvägsviros**

Ökad smittrisk: Långvarig vistelse i rummet, exempelvis vid vak eller personlig assistans. Nära kontakt med patient med kraftig hosta. Åtgärder som utförs nära ansiktet under en längre tid. Åtgärder som utförs i patientens luftväg (exempelvis bronkoskopi, intubation/extubation, trakteostomi, hjärt-lungräddning, inducerat sputum, hostmaskin, sugning av nedre luftvägar).

*** **MRSA med riskfaktorer**

Risken för smittspridning ökar vid följande riskfaktorer:

- Infekterad, inflammerade sår
- Omlägningskrävande sår
- Eksem och fjällande hudsjukdom
- Dränage och andra hudpenetrerande slangar, inkl. pyelostomi (utom PVK)
- Central infart
- Urinvägskateter, inkl. RIK
- Tracheostoma
- Stomi
- Oförmåga att medverka i givna hygienrutiner, till exempel hos patient med kognitiv svikt

Bör vårdas på infektionskliniken vid vätskande sår, tracheostoma, fjällande hudsjukdom eller brännskada - kan vårdas på annan enhet om det medicinska tillståndet kräver det.

**** VRE med riskfaktorer:

- Diarré
- Stomi med ökat flöde
- Urinvägskateter, inkl. RIK
- Urininkontinens med läckage till omgivningen
- Dränage och andra hudpenetrerande slangar, inkl. pyelostomi (utom PVK/ central infart)
- Infekterade och vätskande sår
- Oförmåga att medverka i givna hygienrutiner, tex hos patient med kognitiv svikt

Bör vårdas på infektionskliniken vid diarré, dränage eller utbredda sår men kan vårdas på annan enhet om det medicinska tillståndet kräver det.

Basala hygienrutiner

Gäller vid allt patientnära vårdarbete. [Hygienföreskrifter RIK-11704](#)

Egen toalett

Egen toalett kan vara antingen en toalett inne på ett enkelrum eller en avdelad toalett i närområdet i korridoren. Den ska vara väl markerad och bara användas av den aktuella patienten.

Risktvätt

Kraftigt förorenad tvätt oavsett sjukdom och smittämnen ska hanteras som risktvätt, d.v.s. tvätt som är så fylld med kroppsvätskor att fukten riskerar att blöta igenom tvättsäcken. [Tvätthantering - ren och smutsig tvätt - RUT-16443](#)

Märkning av vådrum

För att minska risken för smittspridning märk vådrummet med gul skylt. För utskrift av skylt: [Innan du går in kontakta vårdpersonal-affisch gul A3](#).

Engångsmaterial kasseras

Vid slutstädning ska engångsmaterial som kan ha kontaminerats kasseras inklusive handskar, förkläden och munskydd.

Rengöring medicintekniska hjälpmedel

[Rengöring av medicintekniska produkter \(hjälpmedel\) - RUT-31897](#)

Utarbetad av: Helen Jansson och Hannah Brevik